
طراحی مدل عوامل موفقیت بسکتبال ایران

الهام جیحونی^۱، نصراله محمدی^{۲*}، مرتضی دوستی^۳، سعید امیرنژاد^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۱۹

تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۰۲/۱۷

ص ص: ۱۷۱-۱۹۰

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر ارائه طراحی مدل مسیرهای موفقیت بسکتبال ایران و روش تحقیق آمیخته (کیفی- کمی) بود. همچنین جامعه آماری در بخش کیفی شامل مدیران سطح ستادی فدراسیون بسکتبال و متخصصین مدیریت ورزشی کشور بوده است. در بخش کیفی با ۱۵ نفر از افراد جامعه کیفی، تا دستیابی به اشباع نظری مصاحبه نیمه ساختار یافته انجام شد. در بخش کمی نیز با توجه به این که برای هر سؤال، بین ۵ تا ۱۰ نمونه، مورد نیاز است بنابراین تعداد ۳۲۲ نفر به عنوان حجم نمونه به روش نمونه گیری طبقه ای تصادفی در نظر گرفته شد. ابزار اندازه گیری پژوهش در بخش کیفی شامل مصاحبه نیمه ساختار یافته و در بخش کمی پرسشنامه ۵۹ سؤال برگرفته از مصاحبه بود. برای روانسنجی سازه‌های تحقیق از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. به منظور اطمینان از روایی سازه و تأیید عامل‌های شناسایی شده در مرحله قبل (تحلیل عامل اکتشافی)، عامل‌ها با استفاده از آزمون تحلیل عامل تأییدی به روش حداقل مربعات جزئی استفاده شد. همچنین برای بررسی مدل مفهومی تحقیق از تحلیل مسیر با استفاده مدل سازی معادلات ساختاری استفاده شد. نتایج نشان داد که ۷ عامل مدیریتی، محیط، اجتماعی و فرهنگی، آموزش، اقتصادی و سیاسی، استعدادیابی و ورزشکار بر موفقیت بسکتبال ایران تأثیر دارد.

واژه های کلیدی: بسکتبال، مسیرهای موفقیت ورزشی، استعدادیابی، ورزش قهرمانی

---

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آیت اله املی، مازندران، ایران. elhamjehoni@gmail.com

۲. *استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور نویسنده مسئول: n_msport@yahoo.com

۳. دانشیار دانشگاه مازندران m_dostipasha@yahoo.com

۴. استادیار دانشگاه هنر s_amirnejad@gmail.com

Designing a Model of Success Factors for Iranian Basketball

Elham Jayhooni¹, Nasrolah Mohammadi^{2*}, Morteza Doosti³, Saeid Amirnezhad⁴

Abstract

This study aimed to develop a model of Iranian basketball success paths. A combination of qualitative and quantitative research methods was used, involving the level managers of the basketball federation and the country's sports management specialists in the qualitative section. In the qualitative section, a semi-structured interview was conducted with 15 members of the qualitative community to achieve theoretical saturation. In the quantitative part, considering that between 5 to 10 samples were required for each question, 322 people were considered as the sample size by stratified random sampling method. The research measurement tool in the qualitative part included a semi-structured interview and in the quantitative part a questionnaire consisted of 59 questions taken from the interview. Exploratory factor analysis was used to psychometric the research structures. In order to ensure the validity of the structure and to confirm the factors identified in the previous step (exploratory factor analysis), the factors were used using the confirmatory factor analysis test by partial square method. It is concluded that 7 factors of management, environment, social and cultural, education, economic and political, talent identification and athlete affect the success of Iranian basketball.

Keywords: Basketball, sports success paths, talent search, championship sports

---

1. PhD student of sport management, Ayatollah Amoli branch, Islamic Azad University. Mazandaran, Iran elhamjeyhoni@gmail.com

2.*Associate professor of sport management, Payame Noor University

Corresponding Author: n_msport@yahoo.com

3. Associate professor at Mazandaran University m_dostipasha@yahoo.com

4. Assistant professor at Art University s_amirnejad@gmail.com

مقدمه

آنچه که در سیستم ورزش مشخص است، علاقه شدید به موفقیت و تمایل محققان و سیاست‌گذاران برای بررسی و تشریح این موفقیت‌ها خصوصاً در رویدادهایی مانند رقابت‌های المپیک و جهانی است. با توجه به این نکته مطالعات فراوانی از پایان قرن بیستم در مورد سیاست‌های کشورهای مختلف در رابطه با ورزش به انجام رسیده است. با عنایت به این که تشریح موفقیت ورزشی و یافتن دلایل موفقیت خود پیش نیاز و زمینه‌ساز موفقیت‌های آتی است. اهمیت چنین نگاهی به مسئله کاملاً ملموس است. از طرفی از آن جا که همه تلاش‌های وزارت ورزش و فدراسیون‌های ورزشی در هر کشوری متمرکز تیم‌های ملی خود می‌باشد، لذا تیم‌های ملی هر رشته ورزشی می‌تواند جلوه‌گاه تلاش و کوشش‌های ورزشی انجام شده در کشورها دانست. ناکامی‌های ملی پوشان ورزش کشور در مسابقات بین‌المللی حساسیت‌های زیادی را در بین مردم و مسئولان به وجود آورده است. به طوری که به نظر می‌رسد انتظارات مردم و مسئولان ورزشی و غیرورزشی فزونی یافته و همه خواستار موفقیت‌های بیشتر و ارزشمندی در میادین بین‌المللی نظیر مسابقات جهانی و المپیک می‌باشند.

امروزه تلاش برای کسب مدال‌های بیشتر مستلزم کسب دانش افزون‌تر در مورد عواملی است که منجر به موفقیت ورزشی می‌شوند. در این زمینه تلاش‌های بسیاری صورت گرفته تا مشخص کنند چرایی بعضی از کشورها در صحنه رقابت‌های بین‌المللی موفق‌تر از دیگر کشورها هستند. اما به دلیل تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی، توسعه یک الگوی جامع که در آن همه عوامل اثرگذار بر موفقیت ورزشی در سطح بین‌المللی لحاظ شده باشد امکان‌پذیر نیست. بر اساس تحقیقات، عوامل زیادی می‌تواند بر موفقیت ورزش قهرمانی تاثیرگذار باشد که از شاخص‌ترین‌های آن می‌توان به عوامل اقتصادی، شرایط و آب‌وهوایی، منابع انسانی، رقابت‌های ملی و بین‌المللی، سیستم استعدادیابی، تسهیلات و امکانات ورزشی، تحقیقات علمی و پیشرفت‌های پزشکی اشاره کرد (قربانی موینه و همکاران، ۱۳۹۸؛ نادریان، ۱۳۹۶؛ خدادادی کاشی، ۱۳۹۵).

حدود ۸۸ سال از عمر ورزش بسکتبال ایران می‌گذرد. بسکتبال در ایران در سال‌های ۱۳۱۰ به بعد به طور غیررسمی فعالیت خود را در بعضی مدارس آغاز کرد و در سال ۱۳۱۴ به طور رسمی بوسیله فریدون شریف زاده معرفی شد و خیلی سریع در کلیه استان‌های کشور از طریق مدارس اشاعه پیدا کرد. یکی از چالش‌های مهم در ورزش بسکتبال، شناسایی عوامل مؤثر در اکتساب و حفظ موفقیت ورزشکاران این رشته است (رمضانی‌نژاد، ۱۳۸۴). موفقیت ورزشی، فرایند یادگیری فعالی است که در اثر تمرین هدفمند و بهبود مهارت‌های ضروری برای رسیدن به سطح بالای عملکرد ورزشی و پیروزی به دست می‌آید (رمضانی‌نژاد، ۱۳۸۴). یکی از ابعاد ورزش که می‌تواند انگیزه‌های مناسبی برای ورزش کردن در افراد جامعه به ویژه جوانان ایجاد کند، ورزش قهرمانی است (واعظ موسوی و همکاران، ۱۳۹۳).

برخی از پژوهشگران نیز عوامل ژنتیکی را مسئول عملکرد ورزشی ورزشکاران نخبه در ورزش های خاص می دانند (یانگ، مک آرتور و گالبین^۱، ۲۰۰۳). قربانی مورینه، خداداد کاشی و نظریان (۱۳۹۸) عنوان می کنند میزان اعتبار تیم ها، سرمایه گذاری در تیم های پایه و وجود هوادار بیشتر در ورزشگاه، اثری مثبت و معنادار بر موفقیت آن ها داشته، اما میزان حمایت مالی، شهر محل استقرار تیم ها، تحصیلات کادر فنی و برخورداری از مربی خارجی بر موفقیت تیم ها اثری معنادار نداشته است. در همین راستا موسوی راد (۱۳۹۸) نتایج تحقیقات خود عوامل انگیزه های مالی برای ورزشکاران، توجه به ورزش بانوان، استفاده از مربیان توانمند، ارزیابی صحیح، اردوهای منظم، توجه به رشته های پرمدال، مدیریت استعدادیابی، توجه به آموزش ورزشکاران، توجه به آموزش مربیان و عوامل مدیریتی به عنوان عوامل موفقیت ایران در بازی های المپیک شناسایی کرده است. همچنین کشاورز، بهمن زاده و کشاورز (۱۳۹۸) عنوان کرده اند برای موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی های آسیایی ۲۰۲۲ عوامل مدیریتی و علمی، برنامه ریزی، سازماندهی، مالی و انگیزشی، استعدادیابی و آموزشی، رقیب شناسی، تدارکات، تجهیزات و امکانات و فنی در رفتار مدیران ورزش کشور تأثیرگذار هستند. نادریان (۱۳۹۶) در نتایج تحقیقات خود بیان کردند که یکی از راه های موفقیت باشگاه ها و تیم های ورزشی، توانایی و میزان سرمایه گذاری در شناسایی، پرورش و استفاده بهینه از بازیکنان جوان برای جانشینی بازیکنان فعلی است. علاوه بر این خداداد کاشی و کریم نیا (۱۳۹۵) مطالعه ای با عنوان بررسی تأثیر عامل های اقتصادی و اجتماعی بر موفقیت ورزشی کشورها در بازی های المپیک (۲۰۱۲-۱۹۹۶) انجام دادند. نتایج دلالت بر آن دارد که شاخص توسعه انسانی، تعداد شرکت کنندگان، تراز تجاری، درآمد سرانه و عملکرد ورزشی دوره قبل احتمال موفقیت ورزشی کشورها در بازی های المپیک را افزایش می دهد. شعبانی بهار، عرفانی، گودرزی و منصف (۱۳۹۳) نیز شاخص های مؤثر بر موفقیت ورزشی تیم های ایران در رویدادهای بین المللی را دو عامل بیرونی حمایت مالی و محیط قهرمانی از طریق ساختار و سیاست گذاری در نظر گرفته است.

همچنین ضمیری کامل، سلیمانی و ایزدی مهر (۱۳۹۳) در نتایج حاصل از پژوهشی عنوان می کنند که از بین عوامل تجهیزات و امکانات «توسعه تعداد اماکن تخصصی»، از بین عوامل مالی «نظام تقسیم عادلانه منابع مالی»، از عوامل انسانی «دانش و فداکاری مربیان»، و از بین عوامل روانی-انگیزشی «تأثیر پاداش بر موفقیت ورزشکاران» بالاترین تاثیر در موفقیت ورزشکاران استان همدان در راهیابی به تیم های ملی را دارند. واعظ موسوی و موسوی (۱۳۹۳) براساس نظریه های مرتبط با موفقیت ورزشی و یافته های پژوهشی نشان دادند که موفقیت ورزشی با عوامل بسیاری مانند انگیزش پیشرفت بالا، جهت گیری هدف مهارت مدار، انگیزختگی مطلوب و تمرینات هدفمند از طریق مهارت های شناختی-ادراکی مانند پیش بینی

¹. Yang, McArtur & Gullbin

و تصمیم‌گیری، باعث ارتقاء موفقیت ورزشی می‌شود. در تحقیقات انجام شده در خارج از کشور ایشاک^۱ (۲۰۲۰) عنوان می‌کند که عوامل سیاسی و اقتصادی بر موفقیت ورزشی تأثیر دارد. استورم و یاکوبسن^۲ (۲۰۲۰) نیز نشان دادند که افتخارات ملی، میزبانی مسابقات ورزشی می‌تواند بر موفقیت ورزشی تأثیر دارد. بعلاوه مامکویست و همستروم^۳ (۲۰۱۹) معتقدند که سلامت مالی موجب موفقیت ورزشی می‌شود. والنتی، سلز و مورو^۴ (۲۰۱۹) عواملی مانند منابع انسانی، توسعه اقتصادی، استعدادیابی می‌تواند بر موفقیت ورزشی بین‌المللی تأثیر داشته باشد. داوولینگ و دیگران^۵ (۲۰۱۸) معتقدند سیاست‌های ورزشی بر موفقیت ورزشکاران تأثیر دارد. در بوسچر، شبیلی و وبر^۶ (۲۰۱۸) نیز عنوان می‌کنند که سیاست‌های تخصیص منابع مالی در کشورها بر موفقیت ورزشی ورزشکاران تأثیر دارد. در همین راستا راموس^۷ (۲۰۱۷) معتقد است سیاست‌گذاری بیشترین تأثیر را بر موفقیت ورزشی بین‌المللی فیلپین از دیدگاه ورزشکاران دارد. بروورز، ستیریادو و دی‌پوسچر^۸ (۲۰۱۵) مطالعه‌ای با هدف سیاست‌ها و عوامل خاص ورزشی که بر موفقیت بین‌المللی تأثیر می‌گذارد انجام دادند. مهم‌ترین مشارکت این مقاله به ظهور دو موضوع زمینه‌ای، یعنی فرهنگ و محیط تجاری مربوط می‌شود، که به تبیین زمینه‌ای که تنیس در آن فعالیت می‌کند، کمک می‌کند. گاملستر^۹ (۲۰۱۳) نقش سرمربی‌ان را در عملکرد تیم‌های ورزشی ویژه می‌داند و معتقد است موفقیت تیم‌های ورزشی، حاصل از رهبری موفقیت‌آمیز و مؤثر سرمربی‌ان آن‌ها است. کاشین، فرد و ویلیامز^{۱۰} (۲۰۱۲) معتقدند که عملکرد خوب و اکثر موفقیت‌های ورزشی، ناشی از دانش فنی، رفتارها و عملکرد یک مربی خبره است. شیبپی^{۱۱} (۲۰۱۲) عوامل اجتماعی و سیاسی مؤثر بر موفقیت ورزشی در کشورهای کوچک را مورد بررسی قرار داد. ورزشکاران نخبه فرصت‌های رقابت محدودی دارند. کودکان قبرس با پیشینه اقتصادی اجتماعی پایین‌تر شانس بالاتری برای ورزشکاران سطح بالا داشت‌اند. دختران جوان به سختی امکان دسترسی به ورزش رقابتی را داشت‌اند. بر اساس تجزیه و تحلیل اسناد می‌توان اظهار داشت که نه تنها اقلیت‌های کشور و تعداد کمی از جمعیت بلکه سنت و فرهنگ ورزشی و همچنین سیاست‌های سازگار ورزش نیز به ورزشکاران نخبه قبرس کمک می‌کند. ضمن این‌که بررسی‌ها نشان می‌دهد که عوامل مؤثر در موفقیت بسکتبال ایران مورد بررسی نگرفته است و خلاء علمی در این زمینه وجود دارد. به همین دلیل برای رفع چنین خلاء علمی انجام

¹ . Ishak

² . Storm & Jakobsen

³ . Malmqvist & Hammarström

⁴ . Valenti, Scelles & Morrow

⁵ . Dowling et al

⁶ . De Bosscher, Shibli & Weber

⁷ . Ramos

⁸ . Brouwerse, Sotiriadou & De Bosscher

⁹ . Gammelsater

¹⁰ . Cushion, Ford & Williams

¹¹ . Shippi et al

چنین تحقیق ضرورت دارد. همچنین در ارتباط با موفقیت ورزشی مطالعاتی انجام شده است که چرا بعضی از کشورها در عرصه بین المللی موفق هست اند و بعضی دیگر به موفقیت دست پیدا نمی کنند. اما به دلیل تفاوت های گوناگون جوامع، توسعه یک مدل جامع که در آن همه عوامل اثرگذار بر موفقیت ورزشی را بتوان لحاظ نمود امکان پذیر نیست. این در حالی است که بررسی های محقق نیز نشان داده است مدلی بومی که بتواند چراغ راهی برای فعالان این رشته ورزشی در ایران باشد نیز یافت نشد. این امر موجب ایجاد خلاء علمی در رشته بسکتبال شده است به همین منظور بررسی و تحلیل مسیرهای موفقیت و بومی سازی این مسیرها می تواند بر پیشرفت بسکتبال ایران نقش به سزایی داشته باشد. و اگر توجه به این زمینه نشود باعث عدم موفقیت و عقب ماندگی در این ورزش می شود. لذا هدف از انجام تحقیق ارائه مدل مسیر های موفقیت بسکتبال ایران با رویکرد گراند تئوری می باشد. نتایج تحقیق می تواند برای مدیران، مربیان، برنامه ریزان و تصمیم گیران و تمامی افرادی که در مسیر موفقیت بسکتبال ایران در حال فعالیت هست اند مفید واقع گردد. لذا تحقیق حاضر در نظر دارد به این سؤال پاسخ دهد که عوامل مؤثر بر موفقیت بسکتبال ایران کدام اند؟ مدل موفقیت بسکتبال ایران چگونه است؟

روش شناسی پژوهش

تحقیق حاضر از نظر ماهیت پژوهش، اکتشافی- کاربردی؛ نحوه و روش پژوهش، آمیخته کیفی- کمی؛ رویکرد پژوهش، استقرایی؛ و روش تجزیه و تحلیل داده ها در بخش کیفی تئوری داده بنیاد به شیوه استراس و کوربین و در بخش کمی از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی استفاده شد. جامعه آماری تحقیق شامل دو بخش می باشد. برای اجرای بخش کیفی این پژوهش، جامعه آماری متشکل از خبرگانی است که در زمینه مدیریت ورزشی تخصص علمی، اجرایی و یا هر دو را دارند (مدیران سطح ستادی فدراسیون بسکتبال، متخصصین مدیریت ورزشی کشور). در بخش کمی نیز شامل مربیان و بازیکنان لیگ برتر بسکتبال در سال ۱۳۹۸ می باشد. که تعداد ۱۶ تیم در بخش آقایان و ۱۲ تیم در بخش بانوان در فصل ۹۹-۹۸ در حال فعالیت می باشد ($N=504$). نمونه آماری تحقیق به دو بخش کیفی و کمی تقسیم می شود. در بخش کیفی برای انجام مصاحبه عمیق و نیمه ساختاریافته، مدیران سطح فوقانی فدراسیون بسکتبال، متخصصین مدیریت ورزشی کشور به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شده اند و سپس به بیان آرا و دیدگاه های خود درباره سؤالات مصاحبه پرداخته اند. نمونه گیری تا زمان اشباع داده ها ادامه یافت. در نتیجه تعداد ۱۵ نفر در بخش کیفی به منظور انجام مصاحبه در این پژوهش مشارکت داشته اند. در بخش کمی نیز با توجه به این که برای هر گویه بین ۵ تا ۱۰ نمونه نیاز است بنابراین ۳۲۲ نفر به روش تصادفی نمونه آماری را تشکیل دادند. ابزار اندازه گیری پژوهش در بخش کیفی شامل مصاحبه نیمه ساختاریافته و در بخش کمی پرسشنامه بود. تحلیل داده های جمع آوری شده از مصاحبه در سه مرحله کدگذاری انجام شد. در مرحله اول نظریه پرداز داده بنیاد، مقوله های اولیه اطلاعات در خصوص پدیده در حال مطالعه را، به وسیله بخش بندی اطلاعات شکل می دهد. در این

تحقیق کدگذاری باز اولیه از ۱۵ مصاحبه انجام شده ۲۰۵ کد بدست آمد. در مرحله دوم ویژگی‌ها و ابعاد حاصل از کدگذاری باز تدوین شده و سر جای خود قرار گفت تا دانش فزاینده‌ای در مورد روابط ایجاد گردد. در این مرحله تمامی کدگذاری باز نهایی دوباره بازبینی و با ادبیات تحقیق مقایسه گردیده است. که در مرحله دوم ۱۱ محور شناسایی شد. مرحله سوم استفاده از کدگذاری انتخابی بود. که کدگذاری انتخابی بر اساس نتایج کدگذاری باز و کدگذاری محوری انجام گرفت. که در نهایت ۷ عامل شناسایی شد. پس از شناسایی عوامل موفقیت بسکتبال ایران محقق به تدوین پرسشنامه اولیه پرداخت. پرسشنامه ای ۵۹ سؤالی برگرفته از مصاحبه بر اساس مقیاس ۵ درجه ای لیکرت و دارای گزینه‌های خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم با امتیازهای به ترتیب ۵، ۴، ۳، ۲، ۱ تدوین شد. برای روانسنجی سازه‌های تحقیق از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. همچنین برای بررسی مدل مفهومی تحقیق از تحلیل مسیر با استفاده مدل سازی معادلات ساختاری از نرم افزار SPSS و Smart PLS استفاده شد.

یافته های تحقیق

پس انجام بخش کیفی و ساخت پرسشنامه اولیه که براساس مصاحبه انجام شده بود پرسشنامه اولیه با ۵۹ سؤال تدوین گردید. در این پژوهش از تحلیل عاملی اکتشافی برای تعیین و شناسایی عوامل مؤثر بر مسیر های موفقیت بسکتبال ایران استفاده شد. به همین دلیل پیش از انجام تحلیل عاملی، به منظور اطمینان از کافی بودن تعداد نمونه از معیار کایرز-می-پر-اولکین^۱ (KMO) و برای تعیین همبستگی بین متغیرها (گویه‌ها) از آزمون بارتلت^۲ استفاده شد.

جدول ۱- نتایج آزمون بارتلت و KMO

مقدار		
۰/۷۷	مقدار کایرز - می پر و اولکین (کفایت حجم نمونه)	
۷۴۴۲/۳۵۱	مقدار کای اسکوار (χ^2)	آزمون کرویت بارتلت
۱۷۱۱	درجه آزادی	
۰/۰۰۱	سطح معناداری	

در این مرحله سؤال های پرسشنامه از ۵۹ سؤال به ۴۶ سؤال تقلیل یافت. در جداول ۱- نتایج حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی ۷ عامل نمایش داده شده است. مقدار واریانس تجمعی بالاتر از ۵۰٪، KMO و آلفای کرونباخ بالاتر از ۷۰٪ نشان دهنده شاخص های کفایت مناسب تحلیل عاملی اکتشافی مناسب برای ۵ عامل گزارش داده شده است بود که نتایج نهایی در جدول ۲ گزارش شده است.

^۱. Kaiser- Meyer-Oklin measure of sampling adequacy (KMO)

^۲. Bartlett' Test of Sphericity

جدول ۲- توصیف گویه‌های عوامل مسیرهای موفقیت

ردیف	گویه های اقتصادی و سیاسی	بار عاملی
۱	نگاه ویژه دولت به رشته ورزشی بسکتبال	۰/۷۸۹
۲	میزان جهت گیری سیاسی در تصمیم گیری ها	۰/۷۸۵
۳	توجه به اخلاق مداری در انجام کارها	۰/۷۷۷
۴	توجه به کسب مدال در مسابقات بین المللی	۰/۷۷۰
۵	همکاری با با سازمان ها در جهت جذب اسپانسرهای خارجی	۰/۷۶۴
۶	خصوصی شدن باشگاه های بسکتبال	۰/۷۵۲
۷	میزان ثروت کشور	۰/۷۲۷
۸	توجه به جذب تماشاگران	۰/۶۹۸
۹	میزان درآمدزایی فدراسیون	۰/۶۳۵
گویه	گویه های استعدادیابی	بار عاملی
۱۰	توجه به ورزش پایه	۰/۵۳۷
۱۱	برگزاری جشنواره های ورزش در استان ها	۰/۶۱۲
۱۲	استفاده از استعداد یابان متخصص در امر استعدادیابی	۰/۷۳۹
۱۳	ارائه تسهیلات و امکانات حمایتی	۰/۵۹۲
۱۴	ارائه سرویس ها و خدمات حمایتی	۰/۶۴۲
۱۵	گسترش پایگاه های استعدادیابی	۰/۷۴۲
۱۶	مدیریت استعدادهای شناسایی شده	۰/۶۵۱
۱۷	وجود ساختار و فرایند انتخاب افراد مستعد	۰/۷۷۲
گویه	گویه های مدیریتی	بار عاملی
۱۸	یکسان سازی سطوح مدیریتی	۰/۷۳۳

۰/۶۹۰	گسترش روابط بین سازمان ها	۱۹
۰/۶۸۷	استفاده از مدیران نخبه	۲۰
۰/۶۳۴	وجود برنامه ریزی استراتژیک	۲۱
۰/۵۹۱	توجه به جذب منابع انسانی	۲۲
۰/۵۷۸	شبکه سازی اطلاعات	۲۳
۰/۵۶۹	سازماندهی نیروی انسانی	۲۴
۰/۵۳۶	وجود ساختار سازمانی متناسب با رشته ورزشی بسکتبال	۲۵
۰/۵۲۹	وجود شیوه نامه برگزاری مسابقات	۲۶
۰/۵۲۵	برگزاری مسابقات ملی و بین المللی	۲۷
بار عاملی	گویه های محیط	گویه
۰/۷۵۷	وجود زیرساخت ها با استانداردهای لازم برای ارائه خدمات به ورزشکاران	۲۸
۰/۷۳۴	وجود تجهیزات و امکانات لازم برای ارائه خدمات به ورزشکاران	۲۸
۰/۶۸۷	وجود فضاهای ورزشی سالن ها در استان ها	۲۹
۰/۶۷۴	وجود امکانات تخصصی بسکتبال	۳۰
۰/۵۵۳	تجهیزات تمرینی و اردویی مانند خوابگاه، کادر پزشکی، متخصصان علم تمرین، سیستم حمل و نقل و غیره	۳۱
بار عاملی	گویه های ورزشکار	گویه
۰/۶۱۰	ویژگی های ژنتیک ورزشکار	۳۲
۰/۶۰۰	محیط زندگی (والدین، مربیان و دوستان)	۳۳
۰/۵۹۸	انگیزه ورزشکاران برای رسیدن به موفقیت	۳۴
۰/۵۵۰	وضعیت مالی ورزشکاران	۳۵
بار عاملی	گویه های اجتماعی و فرهنگی	گویه

۰/۷۵۷	میزان پوشش رسانه ای بازی های بسکتبال	۳۶
۰/۵۹۷	توجه به ایجاد انگیزه بین بازیکنان	۳۷
۰/۵۸۶	تغییر دیدگاه مردم نسبت به رشته بسکتبال	۳۸
۰/۵۷۷	توجه به علاقمندسازی خانواده ها به رشته بسکتبال	۳۹
۰/۵۱۱	اندازه جمعیت کشور	۴۰
بار عاملی	گویه های آموزش	گویه
۰/۶۳	پرورش مدیران حرفه ای	۴۱
۰/۶۱	یکسان سازی نظام آموزشی	۴۲
۰/۶۰	انجام تحقیقات مستمر برای تقویت پایه های رشته بسکتبال	۴۳
۰/۵۸	برگزاری همایش ها و کلینیک های آموزشی	۴۴
۰/۵۷	استفاده از مربیان تخصصی در امر آموزش	۴۵
۰/۵۰	استفاده از شیوه های نوین آموزشی	۴۶

به منظور اطمینان از روایی سازه و تأیید عامل های شناسایی شده در مرحله قبل (تحلیل عامل اکتشافی)، عامل ها با استفاده از آزمون تحلیل عامل تأییدی به روش مربعات جزئی بررسی شد. اگر بار عاملی کمتر از ۰/۳ باشد، رابطه ضعیف در نظر گرفته شده و از آن صرف نظر می شود. بار عاملی بین ۰/۳ و ۰/۶ قابل قبول و اگر بزرگتر از ۰/۶ باشد، خیلی مطلوب است (حبیبی، ۱۳۹۱). براساس نتایج گزارش شده بارهای عاملی سؤال های تحقیق قابل قبول می باشد و مقادیر آماره t نیز بیش از ۱/۹۶ بدست آمد و در نتیجه تمامی سؤال ها حفظ شد

از شاخص آلفای کرونباخ و شاخص پایایی ترکیبی به منظور بررسی پایایی و ارزیابی قابلیت اطمینان سازگاری درونی متغیرهای مدل اندازه گیری استفاده گردید. برای شاخص آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی مقادیر بالاتر از ۰/۷ قابل قبول شدند (جورج و مالری^۱، ۲۰۰۳). همان طور که در جدول ۳، مشاهده می شود مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی برای همه متغیرهای تحقیق قابل قبول شدند. بنابراین پایایی و همسانی درونی متغیرهای تحقیق مورد تأیید قرار گرفت. از شاخص متوسط واریانس استخراج

¹. George & Mallery

شده به منظور بررسی روایی همگرای مدل اندازه گیری تحقیق استفاده گردید. روایی همگرا برای بررسی این که هر سؤال دارای بیشترین همبستگی با سازه خود نسبت به سایر سازه ها باشد استفاده می شود. شاخص متوسط واریانس استخراج شده به بررسی تبیین واریانس سؤال ها توسط متغیر پنهان می پردازد، به عبارت دیگر به بررسی میزان همبستگی تک تک متغیرهای پنهان با سؤال های مربوط به خودشان می پردازد. حداقل مقدار پذیرفته شده برای شاخص متوسط واریانس استخراج شده، ۰/۵ تعیین شد (فورنل و لاکر^۱، ۱۹۸۱). همان طور که در جدول ۳، مشاهده می شود با توجه به مقادیر شاخص متوسط واریانس استخراج شده، روایی همگرا مورد تأیید قرار می گیرد.

جدول ۳- مقادیر آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و شاخص متوسط واریانس

استخراج شده برای متغیرهای تحقیق

مولفه ها	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی	AVE	سطح معناداری
اقتصادی و سیاسی	۰/۹۱	۰/۹۳	۰/۶۱	۰/۰۰۱
استعدادیابی	۰/۸۹	۰/۹۱	۰/۵۷	۰/۰۰۱
مدیریتی	۰/۸۵	۰/۸۸	۰/۵۳	۰/۰۰۱
محیط	۰/۷۲	۰/۸۲	۰/۵۴	۰/۰۰۱
ورزشکار	۰/۸۷	۰/۹۱	۰/۷۳	۰/۰۰۱
اجتماعی و فرهنگی	۰/۸۳	۰/۸۷	۰/۵۹	۰/۰۰۱
آموزشی	۰/۸۱	۰/۸۶	۰/۵۱	۰/۰۰۱

از شاخص فورنل و لاکر به منظور بررسی روایی واگرا مدل اندازه گیری تحقیق استفاده گردید. روایی واگرا برای بررسی این که هر سؤال دارای بیشترین همبستگی با سازه خود نسبت به سایر سازه ها باشد استفاده می شود. طبق شاخص فورنل و لاکر، یک متغیر پنهان در مقایسه با سایر متغیرهای پنهان، باید پراکندگی بیشتری را در بین سؤال های خود داشته باشد. به عبارت دیگر جذر میانگین واریانس استخراج شده هر متغیر پنهان باید بیشتر از حداکثر همبستگی آن متغیر با دیگر متغیرهای پنهان مدل

¹. Fornell & Larcker

باشد. همانطور که در جدول ۴- مشاهده میشود این مهم به وقوع پیوسته است. بنابراین روایی واگرا مورد تأیید قرار می گیرد (فورنل و لاکر، ۱۹۸۱).

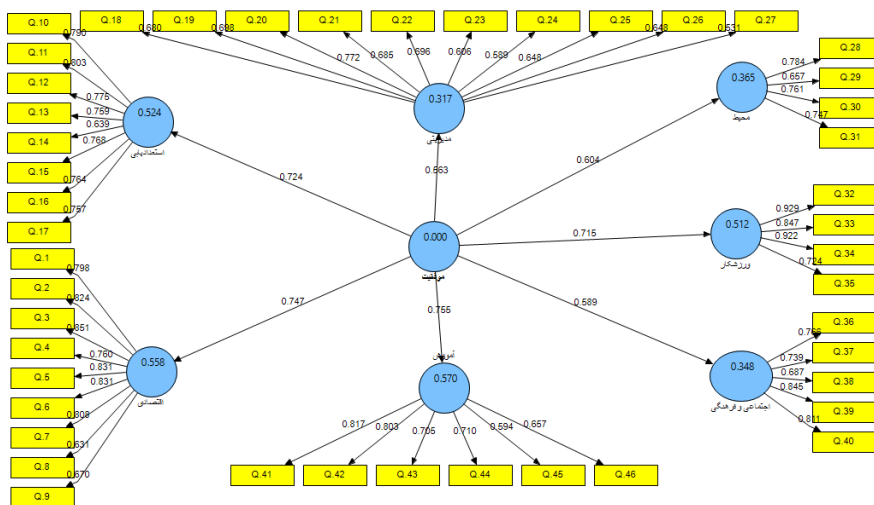
جدول ۴- مقادیر شاخص فورنل و لاکر به منظور تعیین روایی واگرای بخش اندازه گیری مدل تحقیق

مولفه ها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
اقتصادی و سیاسی	۱						
استعدادیابی	۰/۵۶	۰/۷۵					
مدیریتی	۰/۱۲	۰/۱۳	۰/۷۲				
محیط	۰/۲۴	۰/۲۵	۰/۵۶	۰/۷۳			
ورزشکار	۰/۵۳	۰/۵۰	۰/۲۵	۰/۲۹	۰/۸۵		
اجتماعی و فرهنگی	۰/۲۱	۰/۲۴	۰/۵۳	۰/۳۹	۰/۲۷	۰/۷۶	
آموزشی	۰/۴۹	۰/۴۷	۰/۳۰	۰/۴۴	۰/۵۰	۰/۳۵	۰/۸۴

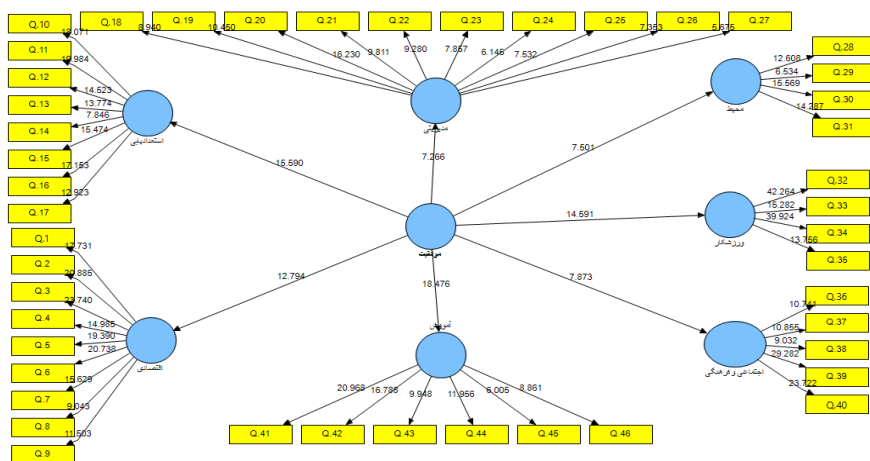
شاخص نیکویی برازش (Gof) مربوط به بخش کلی مدل‌های معادلات ساختاری است، که توسط این شاخص پژوهشگر می‌تواند پس از بررسی بخش اندازه‌گیری مدل و بررسی کیفیت و قدرت پیش‌بینی ساختاری مدل، برازش بخش کلی را نیز کنترل نماید. این شاخص، مجذور ضرب دو مقدار متوسط مقادیر اشتراکی و متوسط ضرایب تعیین است. مقادیر ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ به ترتیب را قوی، متوسط و ضعیف ارزیابی می‌نماید (استیونز، ۲۰۰۹).

$$GOF = \sqrt{(communality) \times (R\ square)}$$

بر اساس محاسبه‌های انجام شده بر مبنای فرمول بالا مقدار شاخص نیکویی برازش برای مدل پژوهش ما برابر ۰/۴۸ محاسبه شد، که این مقدار خوب و قوی می‌باشد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که برازش کلی مدل مناسب است و قدرت مدل در تبیین و پیش‌بینی متغیر موفقیت بالا و مناسب است.

شکل ۱. مدل نهایی تحقیق با بار عاملی

شکل ۲. مدل نهایی تحقیق با مقادیر t

نتیجه گیری

همراه با افزایش توجه به ورزش قهرمانی، علوم ورزشی نیز به کمک ورزشکاران آمده است تا راه های بهبود عملکرد و ربودن گوی سبقت از دیگران را برای آن ها هموار کند. به این

ترتیب شناخت عوامل مؤثر در به موفقیت رسیدن تیم‌های حرفه‌ای حائز اهمیت است و استفاده از شیوه‌ها و راهبردهای علمی جدید را بیش از پیش ضروری می‌سازد. به همین منظور هدف از انجام تحقیق طراحی مدل موفقیت بسکتبال ایران بود. که نتایج پژوهش عوامل موفقیت ورزشی را در محورهای نهایی زیر دسته بندی می‌کند.

نتایج این تحقیق نشان داد عامل مدیریت بر موفقیت بسکتبال ایران تأثیر دارد. نتایج تحقیق با نتایج تحقیقات موسوی راد (۱۳۹۸) نادریان (۱۳۹۶) همخوان می‌باشد. همچنین در همین زمینه والنٹی و دیگران (۲۰۱۹) و بوهلک و روبینسون (۲۰۰۹) بیان کردند که ساختارهای استعدادیابی می‌تواند بر موفقیت بین‌المللی ورزشکاران تأثیر بگذارد. استعدادیابی، سرمایه‌گذاری درازمدت محسوب می‌شود و با خطر اتلاف منابع بسیاری روبه‌رو است. شاید ورزشکاران پس از چند سال به خارج از کشور مهاجرت کنند، در صورتی‌که سرمایه‌گذاری و تمرکز منابع روی تعدادی از ورزشکاران نخبه، شانس موفقیت کوتاه‌مدت را به دنبال دارد. در شوروی و آلمان شرقی از یک سیستم متمرکز دولتی برای کشف و انتخاب استعداد استفاده می‌شد و در کوبا، حاکمیت دولتی با توجه به ممنوعیت ورزش حرفه‌ای، انواع بورس و پاداش و خدمات دولتی برای ورزشکاران نخبه در نظر گرفته می‌شود. در نهایت پیشنهاد می‌شود فدراسیون بسکتبال از برنامه‌های منسجمی برای استعدادیابی از قبیل توجه به سطوح پایه و ورزش مدارس، ایجاد پایگاه‌های استعدادیابی، ایجاد ساختار و فرایند انتخاب افراد مستعد، استفاده از شبکه‌های اختصاصی منطقه‌ای مشابه پایگاه‌های قهرمانی سابق در ایران با دوره‌های آموزشی برای نظارت بر پتانسیل‌های کشور استفاده کند.

نتایج این تحقیق نشان داد عامل استعدادیابی بر موفقیت بسکتبال ایران تأثیر دارد. موسوی راد (۱۳۹۸)، کشاورز و همکاران (۱۳۹۸) و گاملستر (۲۰۱۳) که در نتایج تحقیقات خود عنوان کرده‌اند عوامل مدیریتی بر موفقیت ورزشکاران تأثیر دارد همسو می‌باشد. نقش مدیریت موضوعات مرتبط با سازمان‌های ورزشی در رسیدن ورزشکاران به موفقیت بسیار مهم است. گرین و اکلین (۲۰۰۱) در تحقیق کیفی و اکتشافی با مصاحبه نظام‌مند روی ورزشکاران المپیک نشان دادند که متغیرهای عمده‌ای مانند سرویس‌ها و خدمات حمایتی، تسهیلات و امکانات حمایتی، مربی کیفی و سطح بالا و ارتباط مثبت مربی ورزشکار رابطه بالایی با عملکرد موفق ورزشکاران داشت‌اند. بخش مدیریت منابع انسانی (ورزشکاران، کلیدی‌ترین نیروی انسانی استراتژیک در ورزش)، علاوه بر موضوعات سازمانی باید موضوعات مرتبط با ورزشکاران و عملکرد آنان را بررسی کند. گلد و گرین لیف و همچنین چانگ و دیگران (۲۰۰۲) نیز متغیرهای اثرگذار بر عملکرد ورزشکاران المپیک را بررسی کردند و نشان دادند که مهم‌ترین عوامل سازمانی اثرگذار بر پیشرفت ورزشکاران، انسجام قوی تیمی، روابط اجتماعی عمومی، تردد و حمل‌ونقل و مشکلات دهکده المپیک بودند. لذا با توجه نتایج می‌توان عنوان نمود که مدیران با اشراف بر وظایف مدیریتی، امکان تدوین برنامه‌های مختلف، امکان ایجاد ارتباط با مسئولین بالا دستی و پایین دستی ملی

و بین المللی، جذب منابع انسانی متخصص، شبکه سازی اطلاعات از طریق ایجاد بانک اطلاعاتی و ایجاد ساختاری نظاممند و برنامه‌ریزی استراتژیک می‌توانند بر موفقیت بسکتبال ایران تأثیر مثبتی داشته باشند. نتایج نشان داد که عوامل اقتصادی و سیاسی بر موفقیت بسکتبال ایران تأثیر دارد. در تحقیق حاضر عوامل اقتصادی شامل نگاه ویژه دولت، جهت گیری سیاسی، اخلاق مداری، کسب مدال، حامیان مالی، خصوصی شدن، بازاریابی، ثروت کشور، جذب تماشاگران، درآمدزایی، جذب اسپانسر بود. نتایج با نتایج تحقیقات قربانی مورینه و دیگران (۱۳۹۸)، خدادای کاشی و کریم نیا (۱۳۹۵) و مامکویست و همستروم (۲۰۱۹) همخوان و نتایج البته مورآو (۲۰۰۸) و هافمن، لی و راماسامی (۲۰۰۲) که این رابطه را معکوس می‌دانند و معتقدند اقتصاد کشور بر نتایج و عملکرد ورزشی تأثیر می‌گذارد (به نقل از مورآو، ۲۰۱۰: ۱۶). همچنین همسو با نتایج تحقیق در بوسچر و همکاران (۲۰۱۸) عنوان می‌کنند که سیاست های تخصیص منابع مالی در کشورها بر موفقیت ورزشی ورزشکاران تأثیر دارد. راموس (۲۰۱۷) معتقد است سیاستگذاری بیشترین تأثیر را بر موفقیت ورزشی بین المللی فیلیپین از دیدگاه ورزشکاران دارد. پروورز و همکاران (۲۰۱۵) مطالعه ای با هدف سیاست ها و عوامل خاص ورزشی که بر موفقیت بین المللی تأثیر می‌گذارد انجام دادند. سوتیریا و دیگران (۲۰۰۹) با بررسی ۷۴ نسخه گزارش سالانه ۳۵ سازمان ورزش ملی استرالیا در سال‌های ۲۰۰۲-۱۹۹۹ نشان دادند که دو عامل اصلی اثرگذار سطح کلان، عوامل سیاسی و اقتصادی هست اند. مداخله و تمرکز دولت در ورزش نخبه فقط به دلیل پرستیژ بین‌المللی و رقابت ایدئولوژیک نیست، چون فواید سیاسی ورزش نخبه ممکن است از منافع ورزشی و اقتصادی آن بیشتر باشد. البته تلاش دولت‌ها برای میزبانی رویدادهای ورزشی بزرگ برای رشد اقتصادی در حوزه توریسم و تربیت شهروندی نسل جدید شهری سودمند است. دولت مردان از تأثیر ورزش برای رسیدن به اهداف سیاسی خود استفاده می‌کنند. لذا آن چیزی که مهم تلقی می‌شود برای دولت مردان؛ ورزش را به عنوان ابزاری برای دستیابی به اهداف غیر ورزشی در جامعه است. ایشاک (۲۰۲۰) عنوان می‌کند که عوامل اقتصادی بر موفقیت ورزشی تأثیر دارد. استورم و یاکوبسن (۲۰۲۰) نشان دادند که افتخارات ملی، میزبانی مسابقات ورزشی می‌تواند بر موفقیت ورزشی تأثیر دارد. مامکویست و همستروم (۲۰۱۹) معتقدند که سلامت مالی موجب موفقیت ورزشی می‌شود. ورزش در ایران همیشه به عنوان یکی از مباحث فرعی در اقتصاد مورد توجه قرار گرفته است در حالی که در کشورهای توسعه یافته به عنوان یک رکن مهم اقتصادی به آن نگاه می‌شود. در کشورهای پیشرفته، بخش قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی خود را از طریق رونق اقتصادی ورزش به دست می‌آورند، اما در ایران کمتر از ۱ درصد از تولید ناخالص داخلی از طریق اقتصاد ورزش تأمین می‌شود (خدادای کاشی و کریم نیا، ۱۳۹۵). از این رو می‌تواند عنوان نمود که اقتصاد در موفقیت یا عدم موفقیت ورزشی نقش مهمی را می‌تواند ایفاء کند. با توجه به این که در ایران بودجه ورزش قهرمانی وابسته به دولت می‌باشد. نتایج نشان داد که عوامل جتماعی و فرهنگی بر موفقیت بسکتبال ایران تأثیر دارد. عوامل اجتماعی و فرهنگی که می‌تواند شامل جذب حداکثری مخاطبین، پوشش رسانه ای، ایجاد انگیزه، دیدگاه مردم،

علاقه‌مندسازی خانواده‌ها، ورزش بسکتبال ۳ به ۳، رفاه اقتصادی، اندازه جمعیت، توسعه شهری، سبک زندگی می‌باشد که اثر مهمی می‌تواند بر موفقیت ورزشی داشته باشد. در تأیید این مطلب درک پدیده اجتماعی ورزش بدون درک روشن از فرهنگ، میسر نیست. از دیدگاه جامعه‌شناسان، فرهنگ ورزش در بین اقشار و آحاد مختلف جامعه در اصل نوعی خرده فرهنگ محسوب می‌گردد که کلیه باورها، ارزش‌ها، هنجارها، عادات و رفتارهای اجتماعی انسان در مورد ورزش را در بر می‌گیرد و به طور کلی با فرهنگ جامعه در تعامل و ارتباط متقابل می‌باشد (ضمیری کامل و همکاران، ۱۳۹۳) که می‌تواند بر موفقیت ورزشی تأثیر داشته باشد.

نتایج نشان داد که عوامل تجهیزات و سخت افزار بر موفقیت بسکتبال ایران تأثیر دارد. خدادای کاشی و کریم نیا (۱۳۹۵) نیز عوامل محیطی را بر موفقیت ورزشی کشورها در بازی‌های المپیک (۲۰۱۲-۱۹۹۶) مؤثر می‌داند. ضمیری کامل و دیگران (۱۳۹۳) در مطالعات خود عنوان می‌کنند که عوامل تجهیزات، امکانات و اماکن ورزشی بر موفقیت ورزشی تأثیر گذار است. بر کسی پوشیده نیست که یکی دیگر از پایه‌های اصلی موفقیت ورزشی را عوامل محیطی تشکیل می‌دهد. در واقع، برای پیشرفت در هر امری، ابتدا بایستی زیرساخت‌های آن فراهم آید که یکی از اصلی‌ترین این زیرساخت‌ها را امکانات و تجهیزات تشکیل می‌دهد. در رابطه با بسکتبال بایستی بیان داشت که امکانات و تجهیزاتی نظیر سالن‌های مجهز، تجهیزات شخصی و تمرینی، وسایل آموزشی و کمک آموزشی و ... برای موفقیت بسکتبال نیاز است. گرین و هلیهان (۲۰۰۸) در پژوهشی دریافت‌اند که چهار بعد گسترش ورزش نخبگان به نحو بارز و چشمگیری در تعیین ماهیت و کفایت هر گونه سیستم ورزش نخبگان ایفای نقش می‌نمایند که عبارتند از: توسعه تسهیلات یا ملزومات ورزش نخبگان، ظهور و پیدایش ورزشکاران تمام وقت، ایجاد رشد و توسعه در مربیگری، علوم ورزشی و پزشکی ورزش و فرصت‌های رقابت برای ورزشکاران در سطح برتر یا در حد نخبه. ویکر و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهشی تأثیر زیرساخت‌های ورزشی را بر مشارکت افراد براساس مختصات جغرافیایی بررسی کردند. آن‌ها در تحقیق خود به تأثیر مثبت تعداد بالای مکان‌های ورزشی در مشارکت نوجوانان در ورزش پی بردند. نتایج نشان داد که به طور کل بیشترین مشارکت زمانی اتفاق می‌افتد که مکان ورزشی نزدیک محل زندگی باشد. لذا به نظر می‌رسد که این عوامل مربوط به اماکن و تجهیزات نیز به خودی خود ارتقاء خواهند یافت. با این وجود ضروری است که اقدامات مناسبی به منظور بهبود این عامل با استفاده از راه‌کارهایی همچون مدیریت صحیح فضاهای ورزشی در اختیار فدراسیون‌ها و هیأت‌ها، به روز نمودن باشگاه‌های ورزشی در اختیار فدراسیون و هیأت‌ها، مدیریت صحیح سالن‌های ورزشی در اختیار فدراسیون و هیأت‌ها، توجه به درآمدزایی از امکانات و فضاهای در اختیار فدراسیون و هیأت‌ها و استفاده چند منظوره از فضاهای ورزشی (مسابقه، تمرین و استعدادیابی) انجام پذیرد.

نتایج نشان داد که عوامل آموزشی بر موفقیت بسکتبال ایران تأثیر دارد. همراستا با نتایج تحقیق بوهلک و رابینسون (۲۰۰۹) عنوان کرده‌اند حمایت علمی از ورزش و سیستم آموزشی بر موفقیت بین‌المللی

ورزشکاران تأثیر دارد. کشاورز و همکاران (۱۳۹۸) و موسوی راد (۱۳۹۸) توجه به آموزش ورزشکاران را مؤثر بر موفقیت ورزشکاران عنوان کرده‌اند. تجارب ارزشمند مدیران و سازمان‌های ورزشی مانند برگزاری رویدادها، وضعیت ورزشکاران، مربیان و غیره در ایران مستند سازی نمی‌شود و سیستم آموزش و ارتقاء نیز گسترش لازم را پیدا نکرده است. استفاده از مدرسان خارجی، پرورش مربیان در تمام سطوح، پرورش مدیران حرفه ای، یک شکل شدن نظام آموزشی، تحقیقات علمی، همایش‌ها و کلینیک‌های آموزشی، مربیان تخصصی، سبک آموزش می‌تواند خلاء آموزشی حاکم بر فضای ورزشی را تا حدودی بهبود ببخشد.

نتایج نشان داد که عوامل ورزشکار بر موفقیت بسکتبال ایران تأثیر دارد. ورزشکار می‌تواند بر موفقیت ورزشی اثر گذار باشد. برخی از پژوهشگران نیز عوامل ژنتیکی را مسئول عملکرد ورزشی ورزشکاران نخبه در ورزش‌های خاص می‌دانند (یانگ، مک آرتور و گالین، ۲۰۰۳). ورزشکاران نخبه را می‌توان رویکرد با حرکت از سطح پایین به بالا نامید. دولت‌هایی که منابع را به‌طور مستقیم به سطوح بالا و حرفه‌ای ورزش اختصاص می‌دهند، تأثیر از بالا به پایین مورد انتظار آن‌ها است، با این پیش‌فرض که عملکرد موفق ورزشکاران نخبه، مردم را به مشارکت در فعالیت‌های بدنی و افزایش مشارکت همگانی تشویق می‌کند. در مطالعات بسیار زیادی در این باره نشان داده‌اند که عواملی مانند ویژگی‌های وراثتی، نژاد و قوم، محیط اطراف ورزشکاران مانند مربی، دوستان والدین، خصوصیات روان‌شناختی و شخصیت، مدل‌های نقش، وضعیت تمرین و رقابت، تسهیلات ورزشی و مشاوره‌های تخصصی در رشد ورزشکار بسیار مؤثرند (شعبانی بهار و همکاران، ۱۳۹۳). بلک و ویز (۲۰۱۱) معتقدند که بسیاری از تعیین‌کننده‌های توسعه ورزشکاران نخبه فراتر از کنترل فوری سیاستمداران، دولت و سازمان‌ها است. بوسچر و دیگران (۲۰۱۵) معتقدند که نخبه شدن در ورزش به ۱۰ سال زمان و ۱۰ هزار ساعت تمرین نیاز دارد و هزینه آن برای هر نفر ۳۷ میلیون دلار برای کسب هر مدال طلاست. بنابراین سه فاکتور ویژگی‌های ژنتیک، والدین و انگیزه می‌تواند از جمله عواملی باشد که بر موفقیت ورزشکاران اثرگذار باشد.

به طور کلی اخیراً نوعی افزایش هوشیاری درباره ارزش موفقیت ورزش قهرمانی در میان کشورها و دولت‌ها رخ داده است. کسب عنوان در میداین ورزشی در کانون توجه بسیاری از کشورها قرار دارد، می‌تواند شرایط اقتصادی، سیاسی و اجتماعی یک جامعه را تحت تأثیر قرار دهد، این در حالی است که بسیاری از کشورها تلاش می‌کنند با استراتژی‌های مناسب، ورزشکاران را با آمادگی بالا روانه مسابقات کنند که موفقیت آن‌ها را در میداین بین‌المللی بزرگ تضمین کنند. یکی از عوامل مهم در ورزش کشور ورزش قهرمانی است. برای رسیدن به موفقیت در رویدادهای جهانی و المپیک باید ورزش قهرمانی را توسعه داد. در کشور ما اما ورزش و برنامه ریزی برای رشد و تقویت فعالیت‌های ورزشی در بسیاری از موارد شامل ورزش‌های قهرمانی می‌شود. با توجه به تاثیر استعدادیابی بر مسیرهای موفقیت بسکتبال ایران ایجاد بانک اطلاعاتی پژوهشگران استعدادیابی ورزش بر اساس اهداف و سیاست‌های تعیین شده، برگزاری دوره‌های تخصصی استعدادیابی برای کارشناسان پایگاه‌ها، انجام تحقیقات و پژوهش‌های مورد

نیاز در استعدادیابی و به‌روز کردن روش‌های استعدادیابی در کشور در راستای سیاست‌ها و اهداف توسعه ورزش قهرمانی پیشنهاد می‌شود. با توجه به تأثیر عوامل اقتصادی همکاری با فدراسیون‌های ورزشی در جهت جذب اسپانسرهای فراملی و تهیه و تدوین و بازنگری دستورالعمل‌های اجرایی پایگاه‌های قهرمانی در راستای سیاست‌ها و اهداف رسیدن به موفقیت پیشنهاد می‌شود. همچنین در بخش سیاسی استفاده از اخلاق مداری و جهت‌گیری سیاسی همراستا با اندازه جمعیت و توسعه شهری پیشنهاد می‌شود. در مورد ورزشکاران این رشته نیز می‌توان به مواردی از قبیل ویژگی‌های ژنتیکی و انگیزه در رسیدن به موفقیت توجه بیشتری شود تا افرادی وارد این رشته شود که مستعد برای رسیدن به موفقیت باشند. به منظور بهبود عوامل اجتماعی و فرهنگی توجه به سبک زندگی، رفاه اقتصادی خانواده‌ها پیشنهاد می‌گردد. گسترش روابط بین سازمان‌ها، استفاده از مدیران نخبه، برنامه ریزی استراتژیک و جذب منابع انسانی متخصص به منظور ارتقای سطح مدیریت پیشنهاد می‌شود. آموزش یکی دیگر از عوامل مؤثر بر مسیرهای موفقیت بسکتبال ایران بود که استفاده از مدرسان خارجی، پرورش مربیان در تمام سطوح پیشنهاد می‌شود. و در نهایت نظارت بر اماکن، تأسیسات ورزشی و اداری فدراسیون‌ها و توزیع عادلانه اماکن موردنیاز به آن‌ها در ارتباط با بهبود شرایط محیطی به منظور کسب موفقیت پیشنهاد می‌شود. همچنین برای انجام مصاحبه دسترسی به خبرگان پژوهش و حضور در محل کار آن‌ها یکی دیگر از محدودیت‌های پژوهش بود. در بخش کمی نیز عدم اطمینان از دقت بعضی از نمونه‌های تحقیق در تکمیل و عودت پرسش‌نامه‌ها. عدم کنترل عوامل هیجانی بر نمونه‌های آماری در زمان تکمیل پرسشنامه از جمله محدودیت‌های تحقیق بود.

منابع

- خدادادی کاشی، ف.؛ کریم‌نیا، ا. (۱۳۹۵). بررسی تاثیر عامل‌های اقتصادی و اجتماعی بر موفقیت ورزشی کشورها در بازیهای المپیک (۲۰۱۲-۱۹۹۶). فصلنامه تحقیقات مدل‌سازی اقتصادی، ۲۵، ۴۴-۶۷.
- شعبانی بهار، غ.؛ عرفانی، ن. ا.؛ گودرزی، م.؛ منصف، ع. (۱۳۹۳). کاربرد مدل تحلیل مسیر در تبیین شاخص‌های مؤثر بر موفقیت ورزشی تیم‌های ایران در رویدادهای بین‌المللی. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۳(۳)، ۱۱۷-۱۳۱.
- ضمیری کامل، ع.؛ سلیمانی، م.؛ ایزدی‌مهر، ا. (۱۳۹۳). اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر موفقیت ورزشکاران استان همدان در راه‌یابی به تیم‌های ملی. پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، ۴(۸)، ۱۱۲-۱۰۳.
- قربانی مورینه، ل.؛ خداداد کاشی، ف. (۱۳۹۸). ارزیابی عوامل اقتصادی مؤثر در موفقیت ورزشی تیم‌های لیگ برتر فوتبال ایران. مجله علوم حرکتی و رفتاری، ۲(۲)، ۱۵۰-۱۶۰.
- موسوی راد، س. ت. (۱۳۹۸). شناسایی عوامل موفقیت ایران در بازی‌های المپیک. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۸(۲)، ۵۳-۶۲.

- نادریان، م. (۱۳۹۶). بکارگیری مدل میدان نیرو در برنامه‌ریزی باشگاهها برای برنامه ریزی جانشین پروری بازیکنان فوتبال. پژوهشهای معاصر در مدیریت ورزشی، ۷(۱۳)، ۱۳-۲۴.
- Cushion C. Ford P R. Williams A. M. (2012). "Coach behavior and practice structures in youth soccer". *Journal of Sports Sciences*, 30(15), 1631- 1641.
- De Bosscher, V., Shibli, S., & Weber, A. C. (2019). "Is prioritisation of funding in elite sport effective? An analysis of the investment strategies in 16 countries". *European Sport Management Quarterly*, 19(2), 221-243.
- De Bosscher, V., Shibli, S., Westerbeek, H., & Van Bottenburg, M. (2015). "Successful elite sport policies: an international comparison of the sports policy factors leading to international sporting success (SPLISS 2.0) in 15 nations". *Meyer & Meyer Sport*.
- Gammelsater H. (2013). "Leader succession and effectiveness in team sport". *Sport Business and Management: An International Journal*. 3(4), 285-296.
- Green, M., & Oakley, B. (2001). "Elite sport development systems and playing to win uniformity and diversity in international approaches". *Leisure studies*, 20(4), 247-267.
- Ishak, M. M. (2020). "The sports, politics and economics of the hosting of mega sports events in Malaysia: exploring the Commonwealth Games of 1998 and the F1 Grand Prix". *Journal of international studies*, 1, 121-131.
- Malmqvist, A., & Hammarström, M. (2019). "Is financial health a determinant of sport success?".
- Shippi, P. (2012). "Social and political factors affecting sporting success in small countries: The case of Cyprus". *Biomedical Human Kinetics*, 4, 38-44.
- Storm, R. K., & Jakobsen, T. G. (2020). "National pride, sporting success and event hosting: an analysis of intangible effects related to major athletic tournaments". *International Journal of Sport Policy and Politics*, 12(1), 163-178.
- Valenti, M., Scelles, N., & Morrow, S. (2019). "Elite sport policies and international sporting success: a panel data analysis of European women's national football team performance". *European Sport Management Quarterly*, 1-21.

